

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
20 decembre st. v.
1 ianuarie st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea in
Közép-utca nr. 395.

Nr. 51.

ANUL XXIII.
1887.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Podul

Scriș pentru Margareta când va fi mare.

Pe podul unui vas feeric
Cu forma de Castel bogat,
Ce strălucește 'n intuneric
Fantastic, vesel, luminat,
Și care pòrtă drept catarguri
Trei turnuri nalte ce plutesc
Sub vastele albastre larguri
A oceanului ceresc.

Me primblu 'n ora dimineții
La sórele desmierdător,
Ca 'n timpul dulce-al tinereții,
Ca 'n timpul meu de călător,
Și farmecat de-o nălucire
Imi pare că dalbul palat
Se mișcă 'n lină lenevire
Prin lumile ce le-am visat.

Me duce la frumoșe maluri
Umbrite de verși palmieri
Și 'ncinse cu-aurite valuri
Sub aburiri de primăveri.
Me duce 'n India Brahmină,
In raiul dela Taiti,
In care vecinica lumină
Indémná vecinic de-a iubi.

El mai cu sémă se 'ndreptéză,
Unindu-se cu gândul meu,
Spre-o țéră mândră și vitéză
Și mare cât numele seu,
Spre-o Românie viitoare,
Pe-al cărei cer nemărginit
Să nu apue scumpul sóre ...
Dar in ce vis m'am adâncit ?

O! Margareta cu drag nume
Cu mine vină sus, pe pod,
Ca să culegem de prin lume
Al veseliei dulce rod.
Cântând, vom trece impreună
Pe lângă plaiuri îngerești
Și eu sub razele de lună
Ț-oi spune splendide povești.

Ne vom opri la cea minune
Din marea dela Ceylan.

Vom trece-apoi in răpeșiune
Strimtura dela Magelan
Și te-oi conduce zimbitoré
La radiosul paradis,
Prin care 'n nóptea visătoare
Se rătăceșce al teu vis.

La insula ce se incinge
De-un brău de flori, apărător,
De care vecinic nu s'atinge
Nici o durere 'n al ei shor.
La țermul unde-s păserele,
Soli drăgălași de fericiri,
Ce pòrtă 'n pliscul lor inele,
Inele pentru logodiri.

Castelul Peleş, novembre 1887.

V. Alecsandri.

Baba Hira.

— Novelă. —
(Incheiare.)

veltă și hazlie, la horă Iléna erá cea dintăiu,
ea erá mai frumoșă, ea jucá mai bine, inse cu
toți flăcării vorbiá de-o potrivă și in or ce miș-
care mészurată; glumele, risul ei arare se auđiá
și atunci erau potrivite și la locul lor.

In tot satul nu s'auđise nici cea mai mică șoptă
despre ea, nu purtá nici un ponos, lucru cam rar pe
la sate ș-apoi nu cá nu avea și dēnsa pécatele ei, ca
or ce fatá, dar se furișá de totá lumea; își făcea
mereu drum cu pánzele la 'nălbit drept la bolbóca
din pólele pădurei, căci acolo pe Neagu, báiatul das-
cálului din Gorgota, il uitá Dumneđeu cu plasa in
marginea cealaltá a apei.

Și unul și altul își făceau de lucru, căci unul
p'altul se iubiau, dar nu le dá 'n gând cum să 'ncepá
vorba și să-și spuná focul, unul altuia!

Unde e dragoste adevérată, nu e spor la vorbá;
ochii spun atunci mai mult decât o cuvēntare in-
trégá!

Neagu erá singur la tatá-seu; vestit de 'nțelept
și de harnic; fiind cá-l aveau numai pe el, părinții
il zoriau să se 'nsóre; aveau și dreptate, căci voiau
să se invrednicésză și ei să-și ținá nepoții in brațe.

Când il intrebá dēnșii, care fatá-i plăcea din
sat, el se tot feriá, tot ocolíá, până intr'o ți le spusé

602
curat: »Mândra mea, taică și maică, nu e din satul nostru; de surda imi impuiți capul cu 'nsurătoreea, aduceți-mi pe cine mi-e drag și-atunci să vorbim.«

— Bucuros, bucuros Neagule, respunse taică-sau, dar trebuie s'o șcim, s'o cunoșcem; nu ne luăm noi după mușce, ômeni bêtrâni. . . .

— P'atâta a remas, adaoșe Neagu apoi, decă e așa, ecă eu me duc să injug boii la căruța să mergem; de veți vedé-o, nu veți spune voi decă in satul nostru s'afle vre una mai curățică, mai drăgă-lașă ca Iléna, ca mândruța mea.

*

Hira săltă de bucurie; nu o mai încăpea locul. Cât eră de bêtrână, dar i sfârșiau picioarele trespătind. De când intrase in vorbă să mărite pe fie-sa, par că întinerise.

Din potrivă, Iléna, care primise voiósă să ia pe Neagu de bărbat, dela logodnă, dis-de-loc, din sglobie și hazósă cum fusese până atunci, se simți cuprinsă de intristare, de care singură ea nu șciea să-și dea sémă. Neagu o întrebă de ce s'a schimbat astfel: — Ești mâniósă, nu ți-s drag, me iei cu urit, Ilénă, spune-mi să nu te mai vèd așa, că me omori.«

Ea tăcù, se uită lung la dènsul, apoi luându-i mâinile, îl desmerdă și-i spuse că nici ea nu șcie ce are, dar par că o așteptă ceva reu.

Înima presimte câte-odată ceea ce are să i se întemple omului!

De când dase in dârdora 'nsurătorei, nu eră și dela Dđeu in care Neagu să nu cobóre pădurea Gorgotei, să trecă Sbiglezea, să vie să vedă pe Iléna. Sêrbătorile, dela logodnă, mergeau împreună la horă de jucau; intr'o duminică el veni, ca de obicei, și se lenei să mèrgă cu dènsul, ea-i respunse că nu pôte veni, căci o cam încercă niște jurate de friguri, dar că până o fierbe fiertura, o mestecă mămăliga și-o gătă méșă, el pôte da o raită că-l așteptă ea cu cina. Neagu, ce e drept, nu voi să plece fără Iléna; dènsa îl mână cu d'a sila, tot n'avea el ce lucră până la vremea mănărei, ca să-i facă pe plac, el o ascultă, se duse; acolo se 'ntâlni in pórtă cărciumii cu Năstase Firfircă, prietenul lui din copilărie, care cum îl vèdù îl întrebă:

— Ce or ai pus de gând să te 'nsori Neagule?

— Cam așa un lucru.

— Apoi să-ți fie de bine, mèi frate, dar mai bine rămâneai burlac in tótă vieța. . . .

— Dar de ce, Firfircă, ne facem rëndul fiecare.

— Ei atunci decă e așa, fă cinste și cu Dumneșeu înainte.

Neagu și d'aduse o oca de vin, Năstase dete și el una; bënd amèndoi, prinseră la limbă; din vorbă in vorbă ajunseră ér la insurătore, Firfircă tot bătea pilde, vrea să dea drumul gurei și nu șciu ce avea, că se sfiă; atunci, Neagu luându-l de scurt, i spuse curat: »Să nu faci care cumva să intri in cărd cu fata blăstématei aleia, că nu s'alege ca praful de casa ta. E frumósă, dar ce folos, te va pune bine, cum puse mă-sa pe bietul logofétul Neculăiță.«

— Ce spui Năstăsică, asta să fie Hira cea vestită din Săculețe, asta e care a ofițat bunătat de om?

Cum auđi acest nume Mușat cărciumarul, și iu despre ce eră vorba: »Așa e, așa, strigă dènsul mâniat; lângă el mai veniră doi trei bêtrâni, lângă aceștia alții, astfel încât vorba lățindu-se, in tótă cărciuma nu se auđiea alt ceva decăt numele Hirei și a faptelor ei. Mai in urmă toți începură ai strigă lui Neagu: »Oleo uite ginerele Hirei, uite ginerele Hirei. Halal de tine băete, halal.« Bietul om zăpăcit de ciudă și rușine, nu nimeri ușa; fără să se mai abată pe la Iléna, merse drept acasă.

*

Tómna cu ploile și cu frigul trecuse, crivèțul vestia acum, că din vèșduh ierna se pregătia să se cobóre pe pământ; începuse lumea să cadă pe tăciuni, de frica ei, să se ascundă in casă.

Fără să prinđi de veste, in părțile muntóșe mai ales vremea se schimbă pe nesimțite, acolo nu are loc ăicătoreea: »Điua bună se cunoșce de diminéță, căci Neagu venise să ia pe Iléna la horă pe un senin și o căldură primăvèratică, dar cât stătuse la cărciumă, începuse să bureze cu spic de zăpadă, apoi bătènd vèntul fulguia, ningea cum se cade. Cu tótă asprimea vremei inse, Iléna vèdènd întârđiarea lui Neagu, care o făcuse de rămășese nemăncată, așteptându-l, plecă după el să-l caute. Cum intră, lumea care mai dinainte eră ațitată, o luă la sbîrnog. Fata nu șciea decă trebuie a se 'ncrede auđului și întrebă mereu: »Ce ați đis, ce diceți?« eră ei stîrniți, ațitāti la certă strigară: »Na ecă, đicem că mamă-ta a fost o — o pómă și jumătate, că tu ești făcută din flori, că a pus capul omului, care a scuturat-o din gunoiu, că tu fiind' fata ei nu o să te mai măriți cât cucul pe baltă.«

E mult până se porneșce mulțimea pe certă, atunci vorbele rele curge din isvor, spune și ce șcie și ce nu șcie.

Iléna huiduită și amărită, cum putù scăpă de ei, alergă acasă plângènd, dar nu găsi pe nimeni; cătă pe mamă-sa, inse spre norocul ei, nu o întâlni nici pe ea; alergă spre Sbiglezi, nădăduind să 'ntálnescă pe Neagu in marginea apei, ca și mai nainte, dar in zădar. Strigătele ei isbindu-se de maluri rêsunară a pustiu. Mergea in neșcire, capul și urechile i văjiau; cu tóte acestea ea alergă pe pruntul gârlei, de nu i dau picioarele de pământ.

Fulgii deși de zăpadă acoperise calea, picioarele i se sgăriase de colțurile petrelor. Ea, de și trecuse de mult locul întálnirei lor, dar desnădăduită și cu durerea in suflet inaintă mereu, se perdea in pădurea ce se desfășură la capul satului, la cotitura rîului.

*

Eră o nópte ingrozitóre, riul care altă dată-l puteai trece cu piciorul, se umflase deeșise din matcă-i; sloii s'amestecau cu buturugele luate de gârlă, corbii croncăniau prin vèșduh, ér lupii, inomoliți in zăpadă, așteptau nóptea ca să pótă ieși la partie.

Baba Zanhira, ostenită de alergătură, moțăia lângă vatră așteptând pe fia-sa. De câte ori vèntul sguduiă ușa din țitini, ea se deșteptă, se uită prin casă, săriă să scótă zăvorul; Urseiu mărèiă, își scutură blana din spinare, se cuibăriă el in colțul tindei, ér Hira după colton. Cântase cocoșul pentru a treia óră și Iléna cu Neagu tot nu se 'ntorsese. Zanhira, gândind că stau încă la cărciumă, se ghimul in pat sub pătură pomenindu-se tocmai a doua đi. Când se vèdù singură, nu nimeri să-și iascurteica pe umeri, să dea cu lopata la o parte ometul din ușe, s'alerge prin zăpadă, până in genuchi, la cărciumă. Mușat stând sèra târđiu, nu se deșteptase încă. Des-de-diminéșă sosind niște cărauși, trăsesseră sub șatră, între ei povestiau cum o haită de lupi sfășiaseră nóptea o femeie, ér ei i găsise țótele imprăsciate prin zăpadă, unul scóșe din sin un petec de fotă. Zanhira recunoscu, că eră dintr'a Ilénei și începù să țipe; Mușat deșteptându-se alergă afară, vèdènd pe Hira i povesti cele ce se 'ntèmplase in ajun, ea ca lovită de trăsnet ascultă tóte impetrită, neputènd vèrsă măcar o lacrimă, căđù grămadă in pragul ușei. . . .

Din aceea đi in coliba din marginea rîului Sbiglezi, uitată de Dđeu și de ômeni, trăeșce baba Hira și va trăi încă mult până să-și ispășescă pécatele sale grele și nenumèrate!

Smara.

Sub zăpadă.

— Novelă de L. Anzengruber. —

Viscolul urlă gróznic impregiurul colibei, gonind zăpada, care cădea în fulgi mari. Câte odată zăpada se grămădiă și se nălță așa de sus lângă zid, încât ai fi cređut că o să ingrópe coliba, pe urmă, de-odată, vântul săriă măturând locul într'o clipă.

Înăuntru, în singura cameră a colibei, o păreche tineră și o femeie bătrână mâncau mîncarea de sêră, o supă în care puseseră niște bucăți mari de pîne ca să se 'moie. Fiecare mîncă din strachina care eră pusă la mijloc. Odăița eră mică, zidurile erau reci, cu tótă căldura năbușitoare care domniă înăuntru.

Și starea tinerei femeii dovedia, că un al patru-lea trebuia să vie să împărtășescă miseria cumplită a celorlalți.

Se vede că nora se certase cu sócra, fiind că nora asvêrli lingura pe mêsă posomorită. Bêtrâna, din potrivă, o băgă în strachină; inse mâna-i tremurâ așa de tare, încât vêrsă mai tot ce luase.

— Vêd eu că nu-i de mîncat cu tine, mamă! ăise bărbatul de astă dată.

Bêtrâna scăpă lingura și începù să-ș așede șorțul pe genuchi. Tocmai după un minut putù ăice încet și tremurând:

— Dêcă ve sînt povară, trebuie să-mi spuneți și plec.

Întindea capul înainte negreșit, ca să nu piêrdă nici o vorbă din respunsul fiului seu. Inse el, singurul ei copil, tăcù și, nenorocita se uită jalnic la fiul seu și la nora sa, cu ochii sei stînși.

Trecură astfel câteva secunde încă, în care timp nu se auđi decăt tictacul monoton al cucului-ceasornic acățat în pãrete.

Acum tinera nevêstă se sculă și luând strachina ăise, ducêndu-se spre bucătãrie:

— Vêdi, nu-ți ăice nimeni nici să remăi, nici să pleci.

Atunci mama, desnădăjduită, se 'ntorse ér spre copilul ei. De doue trei ori tresări și pleopele-i clipiră repede. Fiul ei sta cu ochii în jos, tăcut... la urma urmei se sculă și ieși.

Nu trecù mult și risul norei resună în bucătãrie, pe când bărbatul ei șueră—bine înțeles fără voe.

Nenorocita bêtrână, vêdêndu-se pãrăsită, își puse șorțul la gură ca să-și năbușe suspinele. Fînd că ea plîngea — și negreșit din tótă inima.

Pe urmă se sculă și, după ce-ș șterse ochii, se plêcă lângă ladă și scóse d'acolo câteva zdrențe, pe cari le strînse într'o legăturită și o păreche de pantofi, cu cari se încălță. Se sculă și în picioare, cu pieptul apăsat, se uită impregiur, pe urmă luă apă din aghiazmatar și stropi odaia cu apa asta sfântă. Apoi, făcêndu-și cruce, deschise încetișor ușa care da în câmpie.

Viscolul o umplù de zăpadă și cât p'aci să restorne pe bêtrâna ér în casă.

— Lasă-me în pace, viscol dobitoc, nu ești tu stăpân aci! Eu acum sînt de prisos în casa copilului meu! murmură ea.

Și viscolul ca și cum i-ar fi priceput vorbele, se umflă încă odată și luând-o din spate, o împinse înaintea lui, o sili chiar să fugă, lucru care nu se potrivea pentru picioarele ei bêtrâne. Biata mumă nu putea greși drumul; șoséua largă și bătută mergea drept prin pădure spre satul la al căru capêt eră ospiciul. Acolo scotia ca să cêră adăpost. Vêdi bine că n'o să găsescă ea acolo fericirea, acolo în »casa săracilor«; dar acolo, cel puțin, va fi cinstită ca tótă

lumea și bucățica de pîne rece care-i va căde ca parte nu va fi mai uscată decăt a celorlalți. Și în certurile care aveau să isbucnescă negreșit între tovarășii ei, nu va auđi vorbe care să-i sfășie inima.

Și cine putea spune ce suferise ea până acum?

Cu buzele strînse, mergea înainte, luptându-se din resputeri în potrive viscolului. Inse viscolul stătù de odată. Se făcuse liniște mare și zăpada începù să cadă mai dêsă și mai mare în fulgi. Încet-încet stratul se îngroșă pe drum, obosind picioarele grele ale bêtrânei. Cu cât o pãrășiau puterile, cu atât se infricoșă și vêdend că nu putea mergea mai departe, hotări să se odihnescă o clipă. Ș-apoi nu mai avea mult până s'ajungă și siguranța acêsta o mai liniști. Și o cuprinse o oboselă amorțitoare, care o împiedecă d'a simți că-i lunecă mînile în zăpadă și că fulgii se aștern pe obrazul ei.

De-odată o incongiură o căldură pătruđetóre, simți cărcii prin corpul-i întepenit și din pricina acêsta venindu-ș în fire, deschise ochii și se sili să-și aducă aminte.

Se vêdù întinsă pe pat, învêlită cu o pătură grósă. Pãreții camerei erau de scânduri și afară crăci de brad astupau ferêsta. Tóte acestea semênau neșpus cu coliba bêtrânului pădurar, unde nu lipsia pentru a complectă iluzia, decăt o sobă, într'un colț. Curiósă, bêtrâna întorse ușurel capul și vêdù că în sobă ardea foc. Pe un scaun, lângă pat, eră întinsă bocceua ei ca să se usuce, din care eșiă un fel de abur gros care o făcù să tușescă.

La sgomotul ce făcù ea, un bărbat cu mănecile cămêșii sufulcate scăpă tăciunii și cleștele din mână și se întorse spre ea. Pelita obrazului lui pãrlită grozav formă un contrast ciudat cu pêrul, și mustețele i ocupau tot intervalul care despãrtia bărbia-i ascuțită de nasu-i ca clocul de vultur.

Pădurarul își șterse fruntea după care curgea nădușală pe mănecile cămêșii.

— În sfêrșit — ăise el — te-ai desmórțit? Credeam că trebuie să dau foc casei pentru ca să te deștept... Ce gând ți-a venit să pleci pe astfel de vreme?

— Me duceam la ospiciu! ăise ea.

— O!

Și o sili să-i spue ce i se întêmplase. Când o vêdù că sfêrșise, i ăise:

— Ascultă-me, mamă Regerl, nu cred că vei fi voind să te duci să mori între străini. Este mai bine să remăi aci. Și asta-i o casă de sărac, dar cel puțin vei fi liniștită.

— O Dómne? ce vrei tu să fac aci? ăise Regerl.

— Ce făceai ș-acolo. La vêrsta noastră nu se mai pôte face lucru mare. O să te odihnești.

— Și lumea o să clevetescă!

— Eu sînt de părere, că putem lăsă pe ori-cine să bãrfescă. Sînt unii cari or să-și aducă aminte, că într'o vreme nu trăiam reu amêndoi; și ceilalți vor holbă ochii cât vor voi. Remăi aci, iți ăic, cel care se va duce mai la urmă, va închide ochii celuialalt. Vorbindu-ți verde, nu me miră ce ți s'a întêplat, inse tu, ca un biet suflet incređetór, ai fost ca tóte femeile; a trebuit să te măriți, să ai copii. Acum șciu ce va să ăică bucurile în lumea acêsta. Așa-i că popii sînt cu minte că nu se însoră? Ori ce ai spune tu, un bărbat și o femeie fac reu, că se închid împreună între patru ziduri.

Inse Regerl se sculă în sus și bătênd cu mâna în pătură, i ăise:

— Ah! Și d'aceea imi ăici tu éa să me închid, cu tine în coliba ta!

— Aida de! ȃise pădurarul voios, — nici n'am zăvor la uşe.

Pe urmă aşezându-se p'un scaun la capul patului:

— Ascultă-me bine, Regerl! — i ȃise el. — Noi nu avem nici un amestec cu lumea, nu-i aşă? Ne-a trecut vremea. De multe ori m'am gândit la cei cari se însoră, ca să nu lase pe lumea asta îndrăcită să se isprăvescă; ei au mulţime de copii pe cari trebuie să-i hrănescă şi să-i întreţie. Pe urmă copiii cresc şi părinţii îmbătrânesc şi într'o ȃi copiilor li se pare că nu au destul loc pentru ei şi gonesc pe părinţi pe drumuri. Acum nu-mi pare reu, că n'am făcut ca tótă lumea; într'o vreme, veţi tu, m'am gândit şi eu să incerc cu tine şi pôte că tot aşă am fi trăit amândoi. Şi acum, când te vȃd aci, me gândesc ȃr ca atunci; uit că ai avut bărbat şi copii şi mi se pare că am visat cum am trăit şi că am trăit cum am visat.

Luă mâna uscată a bătranei in mâna lui mare ososă şi i-o strinse ȃicându-i:

— Me prinȃ că miseria şi mahnirile te-au făcut să uii ȃilele d'odinioră când alergam prin păduri împreună. Ştii cum ne învărtiam pe sub crăci până la câte un luminiş de unde puteam vedé câmpia cu satele, cu vilele şi munţii albaştri in depărtare. Când strălucia sȃrele şi când se umflă văntul prin copaci, ȃiceam: Dȃmne! ce frumos este pământul!

Atunci bătrana vȃdu un fel de minune producăndu-se impregiurul ei. Coliba se făcea nevȃduţă şi in fumul care se risipă, se vedea luminişul in mijlocul braşilor. Sȃrele strălucia şi departe pe câmpie se vedea grăul copt, satele albe şi drăguţe, cȃstele acoperite cu butuci de viţă şi munţii albaştri departe la orizont. Pintre rămuri cântau păsările şi jos, pe ierbă, doi copii şedeau la pȃlele unui copac inalt. Băiatul lat in spete îşi incolăcise braţu-i vănjos impregiurul mijlocelutii fetei; cu mâna remasă liberă se silia s'ȃ ia de guşe şi să-i aducă buzele până la buzele lui. Ea se uită la el cu ochii plini de foc.

— Nu te mai mulţumeşti... şi pe mâne ce-ţi remăne? ȃicea ea.

Şi cu amăndouă mânilor ei i luă mâna.

Regerl ţinea in tre degetele-i uscate degetele nodoroşe ale pădurarului.

— Deu! a fost o vreme!... ingănă ea.

Acelaş zimbet galeş trecu pe buzele bătrănilor şi multă vreme priviră amăndoi prin ferestă la crăcile nemişcate ale braşilor şi la puful alb al zăpedii care se lăsă in jos.

Progresele fabricaţiunii hărtiei de lemn.

Fibrele lemnose — ȃice »Revista Pădurilor« — sânt intrebuintate p'o scară intinsă in tot felul de industrii şi in special in prepararea pastei pentru fabricaţiunea hărtiei. Proporţiunile ce ia in se intrebuintarea lemnului la fabricarea acestui din urmă articol industrial sânt uimitȃre. O statistică din Boemia arată, că in Austria sânt 135 fabrici de preparat lemn pentru acest scop.

Consumaţiunea hărtiei a ajuns estraordinară şi acăsta mai cu sămă in Germania. Dintre provinciile germane, regatul Saxoniei consumă mai multă hărtie, astfel că numai acolo se intrebuintează anual colosală cantitate de 300,000 de mc! de lemn. Iuţela fabricaţiunii e aşă de mare, in cât, după o esperiinţă făcută in New-York anul trecut, s'a constatat că un arbore ce aȃi ȃră in picior, a două ȃi a devenit hărtie.

O comisiune a comitetului agricol din Pologne, care a fost insărcinată a studiă şi cercetă industriile cari ar puté fi introduse in localitate, a găsit că utilizarea lemnului la fabricarea pastei de hărtie şi carton ar fi cea mai nimerită. După cercetările comisiunii in se, paiele şi diferite plante ca Joncus, Genista, frunzele de arbori şi pulpa desfece etc. nu sânt încă suficiente pentru procurarea pastei de hărtie, ci trebuie plantaţiuni de unele specii forestiere, in tre cari se recunosc: Pinul silvestru, Pinul maritim, Mestecănuşul şi Plopul, a căror fibre dau o pastă forte bună.

Sânt puţine materii din cari să nu se fi incercat a se fabrică hărtie de căţiva ani, spre a se face faţă enormei consumări a acestui articol. De curănd s'a propus pentru acest scop, intrebuintarea resturilor trestiei de zahar, după ce s'a estras tȃte sucurile. La espositia din Noul Orleans a fost espusă hărtie din acăstă materie; ea n'a ajuns la perfecţiunea celei alte hărtii, dar va ajunge de sigur. Se intrebuintează deja la imprimarea ȃiarelor.

Mica impăciuitoare.

— Veţi ilustraţiunea de pe pagina 605. —

Cerul vieţii conjugale ori cât este de senin, câte odată totuş se întunecă. Atunci se ivesc pe el nişte nori grei şi plini de primejdie; sȃrele dragostei se ascunde pe un timp şi raşele-i dătorȃre de vieţă nu mai inवेशesc. Câte odată s'aude şi vr'un tunet murmurător — glasul bărbatului mănios şi numai decăt urmăză torentul de ploie şi cad nişte picuri mari — din ochii soţiei jalnice.

Vijelia curăţeşce aerul. Dȃră şi atmosfera vieţii conjugale are necesitate de asemenea mijloc curăţitor. Căci materialul de ars al nemulţămirii şi aici s'adună, devine atăt de ndesat, incăt numai o schinteie lipseşce şi esplosiunea trebuie să urmeze negreşit. Şi ȃtă că cărta conjugală a isbucnit. O mică cărtă şi după aceea superarea obligată.

Da, de cumva n'ar fi acolo şi mica Zoiţă. Şi densă a plâns cu mama şi a ȃis că tata e urit; dar in sfărşit ea nu pôte ţine mănăie indelungă, se furişeză la părintele ei şi-i trage incet rocul.

Dănsul priveşce dărz de după ȃiarul ce-l ţine 'n mână, dar mănăia lui e numai fătărită, spre a-ş mănţină autoritatea de bărbat şi 'n urmă privirea lui totuş se 'nmȃie şi fără voie suride cătră mica mijlocitoare de pace.

Dănsa fuge atunci la mamă-sa care e încă tot măniosă şi o conduce cu sila la tată-seu ca să lege pace cu el, afirmănd, că de şidănsul se uită atăt de supărat, mănăia lui a trecut.

Ochii consoţilor se 'ntănesc, se 'mbrăţoşeză la moment, nu cer iertare, căci deja uitară tȃte.

Apoi mica Zoiţă capătă atăt dela tata, cât şi dela mama o mulţime de sărutări; ba tată-seu săra i aduce şi o păpuşe.

G. M.

Poesii populare din Ardeal.

— De pe la Aşcileul mare. —

XXXIV.

Nevăstă cu brăul lat,
Astă ȃrnă ce-ai lucrat,
De n'ai lepedeu pe pat,
Nici cămaşă pe bărbat?
Noue luni intr'o cămară,
Ai ţesut o pânză rară,
Când cămaşa se-o găti,
Pânza n'a fost nici de saci.

Culese de:

Simeon Tămaş.

Mica impăcinitore.

Din viața de București.

(Decembre ori martie? — Dorințe și regrete. — Păpuși pentru toate vârstele. — Al patrulea cuartet Dimitrescu. — O lecțiune. — Kean.)

— 13 decembre 1887.

Diceți că suntem în luna lui decembre?.. Așa poate să fie după calendar, dar nu și după vreme. După acesta eu cred, și bătrânii afirmă cu mine, vădând tônele timpului, că suntem în martie, când caprițele babelor — căci acestea o! sunt cu mult mai caprițioase decât cele tinere — schimbă rostul vremii de trei ori într'o zi. Ninsóre, ingheț, sóre de primăveră, plóie de veră, neguri de toamnă, poleiu de iernă, tóte se într'amestecă într'un talmeș-balmeș care numai în cele dintei noue zile ale babelor se poate permite. D'altfel bieții ghiociei, nerăbdători s'aducă vestea-le mângăetóre multilor nemângăiați ai lumii acesteia, ș-au arătat creștetetele de sidet în străchiórele ócheșelor florărese — botezate prin antiteză albióore — cari în graiul lor *rumănesc* ne imbie să ne *impo-*
dobim butonierele cu ei. Inzădar! Ierna cumplită, ierna cu noue cogióce a dlui Alecsandri, nici n'a sosit încă. Deci, s'ermanii vor avé să tremure, ér bogății vor puté avé privilegiiu d'a spási o parte din agonisela avuției lor prin milostivire. Astfel și s'erbătórea creștinătății vine la timp pentru ca, amintindu-ne preceptele aceluia a cărui naștere o vom serbá, să ne indemne a urmă caritatea-i divină.

Din nenorocire altele sânt preocupările egoismului vécului nostru în ajunul serbătorilor ce s'apropie! Áncă trei s'epțemâni ne mai despart de prima zi a unui an nou și ulițele Bucureșcilor încep a luá acea infățișare proprie a ne face să ne credem în ajunul ei. Autoritatea mai năpădită de lucru e fără 'ndoielă vama, unde bieții slujbași abiá își mai pot trage sufletul în imbulzela ce-i năbușește tótá ziua. Trotuarele sânt pline de ládi în ale căror pánțele produsele cele mai noue ale industriei, în tóte ramurile, aștéptá cu nerăbdare să fie cât mai artistic înșirate în rafturi. Vitrinele se premenesc cu deseversire, luând aspectul cel mai ademenitor. Ici stofele bogate le cad în valuri de molateci draperii de catifea și de mătase, formând cute atrăgător măestrite, ce par a șoptí prin foșnete misterióse elegantelor nóstre că, imbrobodite 'n ele, vor puté mai bine 'mbrododí pe respectivii dumnea-lor. și colo giuvelele strălucitóre de aur, schinteind de petre al căror foc multicolor orbesc privirile, par a le trage cu ochiul făcându-le să 'nțelégá, că gătite cu densesle vor orbí mai ușor pe cei cari ar voi să védá mai bine în tainele lor. Și de aci, câte dorinți amestecate cu regrete! ce priviri teribil desprețuitoare aruncate de femei asupra sermanilor bărbați, când le 'ntrerup contemplațiunea, amintindu-le că mijlócele lor abiá le permit să ducá un traiu obiçinuit. O! de sigur, aceste ramuri de industrie sânt născocite numai ca să strice liniștea familielor și s'asigure isbânda acelor, cari ca Raul al lui Dimitrie Petrino, pot dice cu-o ușorá variantă:

„Imi place marfa-ți, dómná și ți-o plătesc' cu preț:
Intéi cu al meu aur ș-apoi cu-al meu dispreț!..“

Un soiu de prăvălii nu pré cunoscute generației trecute sânt cele de obiecte de artă, de bibeloturi, — nimicuri, flécuri, cum le dic bătrânii și ómenii

pracuci — în cari se desiașora iantasia cea mai bogată, făcând admirațiunea celor cu gusturi delicate și desperarea amatorilor sinceri, în neputință d'a alege. Și tot în asemenea progres ne aflăm și în ceea ce, împreună cu stofele și giuvelele, au în timpul de față mai multă căutare. E vorba de jucăriile ce opresc în drum cădurile de copii — pe cei ce sperá să capete ca și pe cei a căror singură satisfaciune e d'a le privi zimbindu-le de după geamuri — și, pe lângă densesle, pe părinții și pe unchii pe cari dragostea, unită cu averea și noblețea-i obligá să dea.

Și decá ne place să recunóșcem, că aprópe în tóte celelalte ramuri ne 'ntórcem spre trecut, căruia-i împrumutám modelele, în găteli, în țesături, în croiala obiectelor de artă: trebuie asemenea să recunóșcem, că în ce privește industria produselor de desfátare a vârstei, păpușerii sânt pré departe de trecut, căci au ajuns să realizeze adevérate minuni de progres, ceea ce-ar dovedí cu multă dreptate, că vécul e-al lor. Unde-i generația meschinelor păpuși ș-a grosolanelor dobitóce de odiniórá? Astáđi avem păpuși d'un metru, — domnióore fórté cum se cade, — ai căror ochi privesc, uimiți de perfecțiunea lor, în tóte direcțiunile; a căror buze silabisesc, — al căror piept respirá, al căror p'ér — p'ér adevérat, dar fals ca al multor din cucóne — e fresat după cea din urmă modá; al căror costum fórté lucos e tăiat după ultimul jurnal și cari costá cu sutele de lei, spre satisfacerea amorului propriu al acelor căror le dá mâna să facá asemenea daruri, dar nici de cum spre mai mare satisfaciune a copilului căru-i se dá. Într'adev'ér, aceste păpuși făcute mai mult spre-a plăcé părinților ș-ai mágulí, rápesc copiilor plăcerea d'a le 'ngridí ca pe niște odrasle proprii, cu acel amor matern înăscut în fetițe, croindu-le vestminte să nu re-
cescă — bieteles păpuși! — desbrăcându-le la culcare, gătindu-le frumos s'erbătórea. Sentimentale și folositóre indeletniciri, cari sádesc amorul de familie și pe cari e d'ajuns, ca să le privilegésca, un bețișor imbrobodit la un cap'et cu o c'arpá, pe care se însemnézá cu cernelá aceste simple linii și puncte:

Păiațele de lemn turtite ca niște caracatițe, ce se trageau c'un fir de ață, sânt acum niște colosale polișineli păstrând tótá plinătatea, tótá rotunđimea formelor lui Quasimodo, pré pline și pré rotunde, ér minusculele dobitóce, tăiate grosolan dintr'o bucatá de lemn, sânt niște reproducții mai pușin în miniatură și mai mult în asemenarea modelelor. Mecanica dând concursul ei păpușarilor, șórecii jócá pe mese, bróșcele sar pe mobile, caii plimbá pe micii lor c'ălăreți în giurul salonului, ér locomotivele în miniatură transportá păpușile 'n vilegiaturá.

Și 'n acest concert de jucării pentru copiii cei mici, nu lipsesc nici păpușele pentru copiii cei mari. Astfel mai în fiecare zi, la anumite ceasuri, lumea se grămădește dinaintea vitrinei unei librării, spre-a căscá gura la posițiile caraghióse ce iau în mișcările lor *luptătorii*. Aceștia sânt mai adese un Englez și un Bulgar, doue păpuși de lemn, în posițiune de luptá, cari se pun în mișcare prin mijlocul unei sfo-riciele. Și nu puține sânt casele unde, cu tóte că n'au nici un copil în vârsta păpușilor, am vedút aceste páiațe. Ce vreți? E totdeuna ceva de copilăresc în om, și or cât de serios, simte și el adesea trebuința și plăcerea d'a-și aminti de vârsta copilăriei.

Cu tot timpul urít și mocirla în care inotám, credinçioșii musicei — ș-aceștia șciți că nu sânt

mulți la noi — și-au dat întâlnire duminică la Ateneu, spre-a asista la a patra și cea din urmă ședință de quartet Dimitrescu. Dna Emilia Melisianu, cunoscută publicului musical încă de când se numia dra Saegiu, a ținut partea de pian în quartetul de Brahms, ce-a deschis concertul și ne-a descoperit odată mai mult calitățile-i de bună executantă. În Andante și în Scherzo, compozițiuni ale lui Dimitrescu, ce-au urmat, am admirat folósele ce artistul a știut trage din motivele simple și frumoșe pe cari sânt lucrute. Concertul s'a ncheiat cu quartetul nr. 2, în la, de Mendelsohn. Succes moral deplin, dar acesta — abia respălând cheltuiela artiștilor — nu e d'ajuns spre-a respălăti și munca lor. Hotărît, sântem încă departe d'a fi în stare să putem prețui cum trebuie adevărata artă.

Străinii ne-au dat, în acéstă privință, cea mai bună lecțiune. Joi (10 dec), societatea musicală germană »Eintracht« a represintat la Teatrul-Bulevardului opereta lui Strauss: »Zigeuner Baron.« Slab, dar nici nu putem cere mai mult dela niște diletanți. Sala inse eră plină și ênsăși regina a onorat represintațiunea cu presința sa. Faptul e cu atât mai caracteristic, că n'am văđut-o la nici unul din quartetele Dimitrescu, cu tóte că sântem asigurați de respectul și-admirațiunea ce-are, ca bună cunoscătóre, pentru ilustrațiunile musicale.

Dar ce poți face contra gusturilor? Intr'adevăr, ce-au putut face tóte impreciațiunile elocvente ale lui Kean, ce altă dată avea de rêsunet emoțiunea unei sale întregi, pentru ca publicul de marți séră, al Teatrului Național, să nu găsescă că acéstă represintațiune a fost un adevêrat chin pentru dênșul, și produsele literaturii franceze de acum 50 de ani, atât de pasionată, atât de esaltată, să nu-i pară învechite?

Și trecênd la piesă, ce-a putut face ênsuș Kean, cu tótă desordinea și cu tot geniul seu, în fața indiferenței contesei de Koefeld, odată caprițiul unei pasiuni fără pasiune, implinit?

Kean, în original celebrul actor englez, născut în 1773, mort în 1833, interpretul abil al gândirei marelui Shakspeare, — în piesa lui Dumas e o variantă a lui Antony, tipul favorit al generațiunei dela 1830, caracterisat de Vapereau: »Un erou desamăgit de glorie, de amor, de tóte bunurile vieței, în revoltă contra sôrtei, în contra naturei, cu inima nesătiósă, pe care nici desfătările, nici bogăția nu o pot sătură, care s'acusă pe sine însuș și pe ceilalți și care vede cea mai mare probă despre a lui superioritate în desperarea sa.«

Kean e 'namorat de soția unui ambasador și geloșia-i arătându-i în prințul de Galles un rival redutabil, îl conjură să fie mai puțin stăruitor pe lângă ea. Dar pe când artistul se producea în »Hamlet,« prințul apare 'n logea contesei, urmând a turmentă pe Kean, care, uitându-ș rolul, îl apostrofază astfel, că decă lucrurile s'ar fi petrecut într'adevăr așa, Kean n'ar mai fi putut pune piciorul pe scena engleză. Esilat din acéstă cauză, Kean plecă la New-Yorc, însoțind pe miss Ana Damby, care-l iubiă cu cea mai adâncă dragoste.

Decă piesa nici la acéstă represintațiune — ce-a fost o reluare — nici la cele din trecut n'a avut succesul așteptat, asta se esplică prin impregiurările particulare în cari piesa a fost scrisă de Dumas. Marele romanțier, care culesese aplausele entusiaste ale publicului cu »Antony« și »Teresa,« voi să continue cu exploatarea vinei începută cu atâta succes. Dar el voi să creeze în acelaș timp un rol pentru un mare actor, Frédéric Lemaître, și luă de personagiu principal al piesei sale pe un alt actor mare, al cărui joc plin de espresiune, publicul parisian avusese

prilej să-l apretezeze cu câțiva ani mai nainte, când o trupă de actori englezi venise să se producă la Paris.

Acesta eră Kean, a cărui viață nu trecea tocmai drept un model de cumpêtare. Dumas, ca și cum desordinea ar fi o condițiune a geniului, întâiși pe Kean jucând acest teribil joc al desfrăului, în care cineva sfêrșeșce totdeuna prin a-ș lăsa cea mai bună parte din el și câte odată chiar viața. Dar, inzeștrată în cel mai nalt grad cu o calitate, d'altfel comună autorilor romantici: dibăcía, știința misei în scenă, ce-i inspiră tablourile cele mai proprii a cuprinde imaginațiunea și situațiunile cele mai proprii sborului elocuenței, Dumas își arată eroul în luptă și cu o pasiune de un alt ordin: amorul. »A face să se vedă cum sentimentele personale ale actorului inriuresc asupra rolului sale, ce intră din adevêr în acéstă vecinică ficțiune și-a face să se vedă în acelaș timp acțiunea comedianului asupra spectatorului și 'n special asupra imaginațiunei femeilor, eră — cum observă H. Lucas — un studiu destul de vrednic să ispitescă péna autorului lui »Antony.«

Dl Gr. Manolescu, folosindu-se cu inteligență de esemplul lui Rossi, care a jucat în trecerea-i pe la noi, acum câțiva ani, piesa lui Dumas, a fost pré bine în rolul lui Kean. În actul IV, când jócă pe Hamlet, în scena cu Ofelia, sub frământarea celor ce vede petrecându-se în al doilea benuar de lângă avant-scenă, pe care dna Notara și dnii Velescu și Costescu, pardon! vréu să đic Contesa de Koefeld, soțul ei și prințul de Galles, îl ocupase și când, geloșia-i revêrsându-se, isbucneșce în apostrofarea-i nebună, dsa a găsit accente adevêrate, care ne-a impresionat cu tótă condențiunea situațiunei, ce ne schimbă din democrați de pe malurile Dimboviței în milorđi de pe țermii Tamisei.

Dintre ceilalți, — lăsând pe dnele Notara și Manolescu, cum și pe dl Velescu, ca vechi artiști și destul de cunoscuți și ocupându-ne de cei mai tineri, — insemnez că dl Petrescu a fost natural și simpatie în rolul lui Salomon, ceea-ce, împreună cu succesul nemărginit obținut în rolul bêtrânului servitor din »Frica de bucurie,« dovedeșce, că aceste sânt rolele ce-i convin de minune. Intr'adevăr, în cel din urmă n'a mai fost actor, ci artist! Êr dl Costescu a jucat cu multă degageare rolul prințului de Galles.

A. C. Șor.

Darurile de serbători.

Cugetările bunichei.

Haide, trebuie să me imbrac pentru a cum-pără daruri de Crăciun... Marișo! O! servitórele astea! a plecat din nou... Ce-o să-i dau Marișei? o rochie. Se plânge, că nu capetă dela mine decât niște cârpe care nu se potrivesc de loc cu vârsta ei. O să-i dau o rochie de mătase nêgră. Odinióră dșórele astea se multâmiau și cu rochii de lână. Astăzi le trebuieșc paltóne bine tăiate. Dumneđeu să le înțelégă!

Pentru Gisela, nepótă-mea, un pupitru... lucru cam comun, dar fôrte folositor. Hârtie de scrisori cu monograme, fôrte mici, într'un colț.

Jucării pentru fratele și sora ei. Êcă un lucru care a progresat mult din vremea mea. Cărțile de astăzi, caii, trășurile mecanice, păpușile articulate sânt o minune, nu alt-ceva. O bunică într'o prăvălie de jucării, nu șcie nici ce să alégă, nici când să iêsă.

Giuvaergiul a trimis óre broșă cu diamante, no-

rei mele? E foarte frumoasă, foarte potrivită. Fac plăcere fiului meu.

Cât despre dânsul, scumpul meu Ernest, i-am găsit un cartel c'un nod, din timpul lui Ludovic XIV. Nu me indoesc că va fi mulțămît.

Și pentru bietul baron, amicul meu din vechime, care va fi darul meu? Un baston? Nu, o să-mi dică: »de ce nu niște dinți artificiali? O tabacheră de aur? Și mai puțin: nu mai trage tabac, mulțămîtă lui Dumneșeu. Am găsit: o să-i caut la vr'un anticar o frumoasă miniatură pentru colecțiunea sa.

Apoi voi trece pe la blănar. Imi trebuie gulere și mașone de astrahan pentru cele trei fiice ale nepoței mele care de abia pôte s'o scôtă la capăt cu copiii ei. Ce-o să-i dau? Dela o mătușă bătrână va puté foarte bine să primescă o rochie. I va servi drept toaletă pentru prânșuri.

In fine me voi duce la guivaerģiul meu să vęđ decă serviciul de argint e gata. Foarte frumos dar pentru familiile pe cari le proteģiezi. In fiecare an, adaogă ceva.

S'a sfârșit? mi se pare că da; câteva flori pentru biserică. Și Mirza, bătrâna Mirza? Nu vei fi uitată, să n'aibi grijă. Bătrână-ta stăpână îți va da o prăjitură.

Cugetările unui flăcău.

Drace! ęr vin darurile! Aș! lasă că le isprăvesc eu. Doueșeci de lei portarului, doi poli feciorului, trei vizitului. U!

Remân jucăriile. Copiii surorii mele... Vai ce am pățit anul trecut! Soră-mea s'a certat cu mine fiind c'am dat un cal de lemn fiicei sale celei mari. Și eu nu șcieam că dsa citeșce! Unul, doi, trei, patru nepoți și nepoțe. Doue sute de franci.

Și prietenii mei dela țeră? Am petrecut doue luni la dânsii vęra trecută. Să realizăm problema d'a le da ceva care să le facă plăcere la amędoi. Am găsit. Șciu undeva niște minunate carafe pentru Sherry, in cristal tăiat, montate in argint. O să le gravez numele pe dęnsele.

Acum e vorba de mama: o să-i dau acuarela care ne represintă, pe soră-mea și pe mine, in ultimul bal costumat. Ne găsiă așa de bine! Ceea ce e bine, e acuarela.

S'a sfârșit? Da. Câteva cutii cu bombóne, inprăștiate prin casele unde am prânșit. Pentru servitorii de pe la cluburi, un napoleon de fiecare club, séu chiar câte șcece lei; fiind că acești bani se depun intr'o urnă. nu se vede deosebirea și acești miserabili nu me interesază de loc.

Apoi, nu mai prânșesc la restaurant cincispreșce șile.

Cugetările domnului.

Darurile servitorilor. Doi și trei fac cinci. Cincispreșce și doi fac șeptespreșce. Total: doueșeci și doi de poli. Nu, nu, nici odată. E sistema pe care unele case au luat-o drept regulă d'a indoi léfa servitorilor cu ocașiunea Crăciunului. Nu primesc acest procedeu. Fiecare după meritele sale. Maximum, cincisșeci de lei servitorului meu celui mai vechiu.

Ceea ce me mângăe, e că sânt incântat de serviciul de ceaiu pe care o să-l dau Aglaei. E cam burghez d'a da lucruri de casă nevetei; dar mi-a spus, că nu-i plac giuvaerurile.

Acum vine Ernest, moștenitorul meu. ęcă un cutit de vęnat. Are deja o pușcă. Fie satisfăcute astfel instinctele tale distrugătoare. Cât despre tine scumpa mea Gaseli, o să-ți dau un filet de perle. E așa de frumos niște perle in giurul unui gât de 15 ani!

M'am gândit și la guvernanta ta. Cu ocașiunea ultimei nóstre călătorii la țeră, ne-a incurcat cu enor-

mul ei sac de drum. N'am uitat acęsta. O să-i dau un sac necesariu, model mic; profesorului fiului meu o să-i dau o carte clasică bine legată.

Cât despre mama mea, i dau miniaturile copiilor.

Atăta tot? Nu. Mai vine un frumos flacon pentru mătușă care o s'o moștenesc. N'o să-l gășescă de gustul ei, dar cum o să mulțămęșci pe o mătușă care te lasă moștenitor! Le pare totdeuna reu că ęști pe lume.

Cugetările dómnei.

Sânt cât se pôte de veselă. Nimic de dat afară, decăt câteva lucruri mici pentru prietenile intime.

Cugetările copilului.

De aceeaș nuanță ca și ale mamei. Mai accentuate încă in bine, căci dânsul n'are nimic de dat.

Darurile ce nu se dau.

Nu trebuie să dai o rochie noiei. Ar puté să-și inchipuiescă, că o consideri drept o cameristă.

Nu trebuie să dai cameristei o rochie verde deschisă; vei fi reu servită tot anul.

Nu da bombóne nepoților, decă nu vrei să ți se impute tóte indigestiunile din tot anul.

Nu da flori femeiei amicului teu, afară numai decă nu valoréză cinci sute de lei.

Consilii practice.

Decă ții să nu fii sdrobot in prăvălii și să aibi timpul să vęđi obiectele ce voeșci să cumperi, ia-le din vreme și nu alergă in ultima đi.

Ia sęma să nu remână eticheta neguțatorului pe cumpărături.

Trimite, decă voeșci, dnei Z... sacul de bombóne pe care nevęsta dtale l'a primit dela dl X... Dna Z... il va trimite din parte-i altei persóne și sacul va face giurul orașului, ceea ce va face pe servitori să căștigate; dar acęsta manevră are nevoe de óre-care iscusință, pentru a nu fi descoperită... in tot casul, e imprudent d'a trimite un sac pe care l'ai primit anul trecut. S'ar puté foarte bine să-l reespedezi acelui care ți l'a espediat anul trecut. Și apoi, cel puțin, nu uită să schimbi bombónele.

Și acum bine ai venit, moș Crăciun!

F.

Societatea pentru fond de teatru român.

(Rezultatul material al adunării din Oravița)

Conform promisiunii nóstre din nr. 41 al acestei foi, incepem să publicăm mai la vale un raport amęnunțit despre rezultatul material al adunării din Oravița a Societății pentru fond de teatru român, ținută acolo in șilele de 25 și 26 septembrie n. 1887.

Ętă intęiu raportul comitetului pentru inșcriere de membri și primire de tacse și oferte, făcut acelei adunări:

I.

Onorabilă adunare generală!

In numele comisiunei alese pentru inșcrierea membrilor și colectarea ofertelor pentru fondul teatralului român, am onóre a face următorul raport:

Onorabilul comitet arangiator a avut bunăvoința a transpune acestei comisiuni cu raport special listele de colectare dimpreună cu ofertele, ce au incurș dęnsului până astăzi la 10 ore adecă până la deschiderea ședinței presente. Din raportul special al comitetului arangiator se vede că până la terminul indicat au incurș:

1. Din comuna Vrăniuțiu prin colectanții Ioan Dragan și G. Lazar 3 fl. 2. Din comuna Racasdia prin colectanții Emilian Novacovici și Nicolae Simeon 6 fl. 60 cr. 3. Din comuna Varadia prin colectanții Petru Jorgovioi și dr. Valeriu Olariu 7 fl. 4. Din comuna Broșteni prin colectantele Martin Boghia 5 fl. 60 cr. 5. Din Mehadia prin colectantele dr. Ludovic Méhes 15 fl. 6. Din Oravița-mont. prin doue colecte au intrat 36 fl. 50 cr. 7. Din comuna Greovaț prin colect. Alesandru Popovici 4 fl. 8. Din comuna Vraniu prin colect. N. Ciulin învățător 5 fl. 9. Din comuna Goruia prin colect. George Stan 5 fl. 10. Din comuna Mercina prin colectantele Paul Lazar 8 fl. 11. Din comuna Ciuchici prin colect. Pavel Naidașan 6 fl. 60 cr. 12. Din comuna Ciórda prin colect. Nicolae Meilă 2 fl. 90 cr. 13. Din comuna Jertof prin colect. Teodor Panciovani 7 fl. 14. Din comuna Moldovănouă prin colect. Ioan Savu 10 fl. 50 cr. 15. Din comuna Ticvaniul-mare prin colect. Iuliu Bireu și Sofr. Pașcu 23 fl. 50 cr. 16. Din comuna Ticvaniul-mare dela dna Maria Braia 1 fl. 17. Din comuna Gherliște prin colect. Micu Lepa 16 fl. 50 cr. 18. Dela un domn binevoitor din Sasca 1 fl. 19. Din comuna Secaș prin colect. Alesiu Coca 6 fl. 31 cr. 20. Din comuna Căcova prin colect. Timothei Miclea 9 fl. Suma totală intrată cu colectele de mai sus face 180 fl. 01 cr.

Au mai intrat la comitetul arangiator și doue declarațiuni, una a preotului Alesiu Toader din Ciudunovița, în care se deobligă a plăti tacsă de 5 fl ca membru ordinar și a învățătorului Gaitovici din Mircovaț cu tacsă anuală de 2 fl. în tot decursul vieții lui.

Sub decursul ședinței prezente au mai intrat la comitetul arangiator următoarele oferte și anume:

1. Suprasolvirile dela concert și teatru în sumă de 5 fl. 80 cr. 2. Din Biserica-Albă prin colect. I. M. Roșiu avocat 72 fl. 50 cr. 3. Din comuna Marcoveț prin colect. Ales. Giuca 11 fl. 4. Din comuna Ciclovăromână prin colect. Ioan Maran și Pavel Fiștea 17 fl. Suma totală 106 fl. 30 cr.

Comisiunea pentru înscrierea de membri și colectarea ofertelor a adunat următoarele sume:

1. Dela dl Filip Adam protopresbit. în Jam tacsă de membru ord. 5 fl. 2. Dela dl Aurel Popescu prețor în Oravița tacsă de membru ord. 5 fl. 3. Dela dl Alesandru Bercian comerciant în Oravița tacsă de membru ord. 5 fl. 4. Dela dl Andrei Ghidiu protopresb. în Oravița ajutor 5 fl. 5. Dela dl Iuliu Novac avocat în Bozovici ajutor 5 fl. 6. Dela dl Mitrofan Simu preot în Rachitova ajutor 1 fl. 7. Dela dl Petru Stan econom în Rachitova ajutor 1 fl. 8. Din colecta învățătorului G. Țiunea din Varadia 50 cr. Suma 27 fl. 50 cr.

La locul acesta am onore a comunica, că dl Teodor Drugarin comerciant în Calina a însărcinat pe dl I. E. Țeran din Oravița a-l înscrie ca membru fondator cu tacsă de 100 fl. odată pentru totdeauna, ceea ce dl I. E. Țeran a și insinuat comisiunii pentru înscriere și acesta l'a introdus în listă.

Făcând reasumarea, rezultă:

1. La comitetul arangiator până astăzi la 10 ore au încurs bani gata 180 fl. 01 cr. 2. Sub decursul ședinței prezente bani gata 106 fl. 30 cr. 3. La comisiunea pentru înscrieri de membri și adunarea de oferte 27 fl. 50 cr. La olaltă bani gata 313 fl. 81 cr.

Suma acesta de treisuteoptspredece florini și optzeci și unul cr. dimpreună cu acest raport și cu documentele am onore a depune pe mēsa biroului spre mai departe urmare.

Oravița în 14/26 septembrie 1887.

Andrei Ghidiu,
referinte.

Reuniunea femeilor române din Arad

Macău 26 dec. st. n. 1887.

Sub acesta inscripție s'a publicat în nrul 50 ȕ acestor colone câteva declarațiuni, subsemnate de dn președintă, dnul secretar, dnul concepiator al suplimentului și dna cumnată a acestuia, »toți membr. comitetului provisor a« — regretabilei — »reuniur a femeilor române din Arad și provincie.«

Presidiul reuniunii etc. se încercă a desavur prin maniera și stilul dnialor bine cunoscut de cetitorii dela »Aradi Közlöny« asserțiunile publicate de mine în nrul 48 al »Familiei.«

Mi-ar fi plăcut, decât dnialor se spēlau tot acolo unde se indatinaseră și cruțau aceste colone de stilul dnialor.

Regret înse, că în loc de a face o reclamă onorifică pentru Reuniunea noastră, dnialor inscenază în vective personale în aceste colone.

Cine va fi cetit cu atențiune cele publicate de mine în nrul 48 al acestei foi, a putut vedé, că an fost condusă pur numai de zelul ce-l păstrez pentru înființarea și prosperarea Reuniunii.

M'am abținut de a atinge, ba am cruțat cât numai se putea, ori ce personalitate.

Respectivul presidiu et Comp. vedēndu-și pôte în cele descrise acolo, păcatele dneilor, au ținut de cuviincios, nu a combate cele publicate de mine, — ci a-mi atacă persóna prin declarațiuni false.

Cetitorii dela »Aradi Közlöny« cunosc desteritatea dneilor de a mistifica. Doriau pôte să o cunoscă și cetitorii »Familiei« ?

Fie-le !

»Toți membrii etc. declară »solemniter, că după ascultarea referadei și după deslușirile cauzei, toți unanim am acceptat și aprobat acel supliment, dar cu noi impreună și dna Petronella Cornea n. Missiciu.«

Acēsta declarațiune solemnă e o mistificare a adevărului nequalificaveră.

Nu me provoc la conștiința dneilor, că »am discutat și contestat în mod negativ« ori, ba ! acel supliment: pentru că dēnșii declară că »sunt conști despre faptul lor de atunci« : și totuș afirmă un neadevēr.

Apoi dnialor sunt acum în acea poziție favorită că discuțiunile nu s'au făcut în scris, ca să li se înmanueze prin poștă cu recipisă, ca și acea cu care s'a dovedit în »Aradi Közlöny« predilecțiunea dneilo de a mistifica.

Este lucru cunoscut înse, că acel supliment după pertractare a fost subscris de acele care l'au aprobat.

De ce nu au avut cutezanță a afirmă aceea, c și eu l'aș fi subscris acel supliment ? Pentru că e mai ușor a respândi prin public neadevēruri, — decât respunde naintea justiției la o falsificare.

E lucru cunoscut, că de loc după ședință eu am informat despre punctele regretabile a celui supliment, pe acei membrii a comitetului cari nu au avut nefericirea a asistă la acea ședință.

Apoi e lucru cunoscut și acesta o șciu și dnialor, că totdeauna, în societăți private și în publicitate am desaprobat acel supliment.

Țr cu totă energia l'am desaprobat atunci, car presidiul nu s'a sfiit a dispune ca acel supliment se tipărăscă alături cu statutele. Și nu s'a sfiit, pr violarea statutelor și prin violarea mandatului adnării femeilor române ținută la 31 ianuarie st. n. 18 în Arad, — a dispune ca tacsese de membrii să se trimită cassierei Reuniunii.

Declară mai departe »toți membrii etc.« că trag la îndoielă că : Una ori alta dintre damele membrar fi spus dōră că dēnsa ca și care nefiind șpetiali

in aplicarea legilor, nu știe că acest supliment încât corespunde in mod perfect legilor civile și bisericești etc.»

Ce va să zică această scriitură de cuvinte? — Nici mai mult, nici mai puțin decât ceea ce am afirmat eu, că: Dómna respectivă nu a priceput suplimentul.»

In fine declară dnialor, că proced după cum li se spune in concludul adunării femeilor române din ședința ținută la 31 ianuarie st. n. 1884 — și nu proced nici au procedat după regulamentul provocat de nine.

Ei! — pôte cea adunare i-a plenipotențiat pe dnialor pe viața îndelungată să abuzeze de indulgența femeilor române?

Apoi eu nu m'am provocat la nici un regulament; ci la statutele Reuniunii întărite de inaltul ministru încă la anul 1886.

Nu sunt dnialor atât de naivi să nu știe face diferința între regulament și între statute. Densii au evitat din adins expresiunea adevărată. Mai au dnialor încă puțin simț a nu exprima in public, că aceia zari au făcut statutele și au conclucrat spre inalta aprobare a acelora, acei cari ar fi chemați pentru inducerea in vigore a acelor statute: chiar aceia le desprețuesc și desconsideră.

Apoi unde este acel conclud provocat de dnialor, care să-i plenipotențieze, ca după inalta vidimare a statutelor, un restimp mai lung de un an să abuzeze de mandatul primit?

Unde este acel conclud provocat de dnialor, care să-i plenipotențieze a abrogă și violă statutele provădute cu inalta vidimare?

Când statutele erau din anul trecut întărite, când la începutul anului acestuia, presidul et Comp au fost provocat de repețite ori de cătră unele membre a comitetului, ba la 10 aprilie a. c. o sută de femei române cerură călduros conchemarea adunării generale și înființarea Reuniunii:

Dnialor nu-ș ținură de datorința a face pașii necesari spre a-și depune mandatul in mâinile adunării generale.

Nu se sfiesc a abusa de mandatul primit, violând statutele întărite și respândind neînțelegeri între corporațiunea femeilor.

Dnialor țin cuviincios a face cestiune personală din cauză publică.

Dnialor țin cuviincios a atacă prin calumnii neadeverate pe acele care nu li-a dat mână liberă, să sugrume instituțiunea salutară.

Stau deci cu față deschisă naintea publicului. Ba cer aspră judecată asupra aserțiunilor mele. Și cer ca cu cel păcătoș să nu mai stea de vorbă.

Petronella Cornea n. Mișiciu.

E c h o.

Constantin Schuster, episcopul r. c. de Vaț, pectând țiile acestea la Viena, s'a in scris in lista ăletorilor astfel: »Constantin Schuster, Bischof von Waitzen.« In ziua următoare apoi, in lista străinilor in țiare, lumea a cetit acestea: »Constantin Bischof, chuster von Waitzen.«

Principele Ferdinand de Coburg a început și el dea prânduri parlamentare, din când in când ință și pe membrii sobraniei.

La un astfel de prând in se, scrie corespondentul arului »Vossische Zeitung« vr'o doi deputați așa u îmbetat, încât au voit să mbrătoșeze pe mama incipelui.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șoire artistioă. Statua lui Asachi la Iași se va puté ridica nu peste mult, căci precum ne spune »Liberalul«, listele de subscripțiune se acopăr cu ușorință.

Ispirescu in Academia Română. In ședința din vinerea trecută a Academiei Române, dl A. I. Odobescu a ținut un discurs forte călduros despre activitatea literară a reposatului Ispirescu. Distinsul academic par că respunde și imputării ce dl Barbu Stefanescu (Dela Vrancea) a făcut Academiei, că acesta n'a ales pe Ispirescu membru al ei, și ție: »Dar Petre Ispirescu — așa i eră firea lui — nu s'ar fi simțit aci la largul seu. Instrucțiunea clasică și dogmatică, care trebe să fie resadnita unei Academii, i-ar fi presintat o atmosferă ce ar fi năbușit, ar fi amorțit și ar fi atrofiat aventurile și desghimurile simple, naive și neinstrunate ale spiritului și ale științei sale speciale. Ceea ce densul se pricepea să facă pentru literatura românească, este cu totul in afară din atribuțiunile regulate ale unei instituțiuni ca a noastră. Cât despre Ispirescu, sunt mai mult decât sigur, că ideia de a ință aici, de a rëndul cu noi, l'ar fi inspăimântat forte. El ar fi dis, și in deseversita lui lipsă de trufie, ar fi creșut din suflet, că este cu totul nevrednic de așa onore. Noi inse, prețuind cu o mai largă nepărtinire, minunata originalitate și neobiceinuta lui valóre ca scriitor româneș, cată să recunoșcem că pe acestea in dauna tuturor noi le-am fi sugrumat, le-am fi nimic, strimtorindu-le in forme și in mesurile înguste ale activității noastre literare și științifice. Ceea ce inse putem face — și nu me voi sfii a spune, dl or colegi, că acesta mi se pare a ni se și impune ca o datorie, — este de a primi darul operilor sale tipărite și al celor încă inedite, pe care familia lui este dispusă a ni le face; și apoi a ne grăbi să tipărim tôte aceste scrieri, chiar in tipografia lui, singura avere ce a lăsat moștenitorilor sei, căroră, drept mulțamită, s'ar cuveni pôte chiar să le și oferim productul acelei edițiuni.« Dl Odobescu ceti apoi hotărîrea semnată și de dnii P. S. Aurelian, dr. Brânză și Gr. Tocilescu, pe cari Ispirescu i-a rugat prin testament să-i spriginescă familia. Conform aceleia, numiții dni au intervenit pe lângă ministrul cultelor și instrucțiunii publice, ca copiii minori ai reposatului să se admită ca interni gratuiți in institutele statului, ca pentru susținerea veduvei și a copiilor mai mici guvernul să acordeze o pensiune viageră de 3600 lei pe an; Academia se invită să publice tôte scrierile lui Ispirescu in tipografia lui, ér vinitul acestei edițiuni să remănă a familiei și in slărșit să se róre guvernul să plătescă tôte datorile reposatului.

Un roman de Carmen Sylva. La București, in editura librăriei Socec et Comp. a apărut țilele trecute »Astra« roman de Dito și Idem (Regina României și Mite Kremnitz,) tradus de dl Gion. Romanul scris in formă de corespondență, tratază un șir de amoruri nefericite. Margareta e măritată, are copii și-i fericită; soro sa Astra vine să petrecă la densa și bărbatul Margaretei (Sander) se namorează de ea, Astra asemene de el, dar își ascunde sentimentul și ca să nu nefericescă pe soro-sa, se mărită fără amor după Moroș, dar Sander nu-și pôte călcă pe inimă și e nefericit; Margareta vede tôte și desperată cu totul, sare in apă și móre. Astra se usucă pe picioré și viața i se stinge de oftică. Sander e dus in lume, ér Moroș bărbatul Astrei, își plânge viața perdută. Acesta schiță scurtă încă probéză, că romanul e abundant in scene interesante. Firul istoriei e țesut cu măestrie, ér caracterele sunt zugrăvite cu artă. Totul este o lectură forte plăcută, la ce contribue mult și traducerea frumoșă și românească a dlui Gion. Prețul 6 lei.

Logofătul Mateiu. Acesta e titlul unei broșuri care a apărut de curând la Brașov în tipografia Alexi, cuprindând o novelă de dl Ion C. Panțu, cunoscut publicului nostru cetitor din publicațiile sale sub numele I. C. Frunza. Scrierea acesta este prima lucrare mai mare a autorului pe terenul beletristic. Ca în genere noveliștilor noștri, i lipsește și dsale invențiunea d'a puté înghieba o intrigă cu mai mare acțiune. Autorul inse nici n'a tins la acesta; istoria de amor a logofătului Mateiu e simplă, desvoltarea ei se întemeiază pe zugrăvirea caracterului eroului, ceea ce de sigur este o artă mai mare decât a compune o istorie complicată. Nu ne putem dar miră, că succesul n'a fost tocmai deplin. Dar inși și nisuința e vrednică de recunoștință și încurajare. Limba e bună românescă, păcat că nu s'a omis unele cuvinte turcești și tătare. Bărăganul e descris frumos și viața de acolo ni se infătoșează într'o iconă viuă. Se află de vëndare la Brașov în librăria N. I. Ciurcu. Prețul 40 cr.

Conferințe literare. Dl V. A. Urechia va începe la 20 decembrie (1 ianuarie) șirul conferințelor Ateneului Român din București; dsa va vorbi despre »Fapte din istoria națională.« — Dl N. G. Radulescu a cetit în ședința din sâmbăta trecută a societății științifice literare »Tinerimea Română« din București, doue scrieri originale: »Sapa și lopata« novelă populară, scrisore în versuri și »Trufaș dar prost« anecdotă populară. — Dl M. Seulescu a ținut vinerea trecută în sala Ateneului din Craiova o conferință despre »Unitatea națională«; conferențiarul a avut mare succes. Vineri 18/30 decembrie a vorbit tot în Craiova, dl dr. Elie Antonini despre »Higienea orașului Craiova.«

Reviste. *Convorbirile Literare* în broșura din urmă publică un studiu istoric de A. I. Odobescu cu titlul »Impăratul Traian« după monumente arheologice; »Incerări critice«, de A. Costin; »Lascar Viorescu« de V. Kotzebue; »Raporturi între știință și artă« de Stefan Velovan; »Părintele Andrei« de Grig; In amintirea lui Kotzebue, de T. M.; »Podul« poezie de V. Alecsandri, pe care o reproducem înrîl acesta; poezii de N. Volenti și Gorschy; continuarea din »Don Quijote«; »Acte vechi« de Al. Papadopol-Calimach și »Notiță bibliografică« de I. N. — *Romaenische Revue* publică o notiță asupra lui Ispirescu; »Frumoșa copiliță« de V. Alecsandri, trad. de dr. Ad Stern; continuarea studiului literar al dlui Manguica; notițe de literatură și arte și o bogată parte politică. Pentru anul viitor abonamentul s'a urcat dela 8 fl. la 10 fl.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Școiri teatrale și musicale. Dșóra Elena Florian va debută în curând într'un concert în Odorheul-secuiesc. — Dl Th. Burada, distinsul profesor al conservatorului din Iași și neobosit culegător de cântece vechi, s'a hotărît a da și 'n anul acesta un șir de concerte populare în sala »Amicii artelor.« — Dl Iuliu Wiest, profesor la conservatorul de muzică din București, a compus o frumoasă horă musicală, intitulată »Hora Alina Stirbey.«

Teatrul Național din București a început să reprezinte éraš și operete. »Nu sântem în contra operetei, scrie dl Gion în »Românul«; am spus-o aci de când ea a fost inaugurată pe scena primului nostru teatru, dar nici atunci nu am cređut, nici pe viitor nu vom crede, că pentru această sglobiă (când e sglobiă) venetică, drama și comedia vor fi șterse cu sêptêmănilé după afișele Teatrului Național... Se apropie jumătatea stagiunei teatrale și nu am avut până

acum o singură piesă originală, o comedie, o dramă, ceva în fine care să ne arate, că genul dramatic mișcă decât nu merge și în țera noastră... Până acum, afișele purtau jos pe »In curând« sub care se mândria nenorocita »Ură« care n'are noroc, împreună cu o bluette parisiană »Vincenette.« Cea dintéiu, Ură s'a dus; a ramas a doua. Când acesta, cu triste or fără triste va fi vëđut focul rampei, cu ce va mai rămâne »in curândul« din josul afișelor teatrale? Cu alte cuvinte, ce vom mai avé în repertoriu? Reveni-vom la »Mândrie și Amor«? Tóte aceste întrebări ni sânt suggerate de interesul ce purtăm acestei frumoșe instituțiuni, atât de lăncedă în capitala regatului nostru. E de datoría noastră a prevesti pe cei în drept de neajunsurile ce vor intimpină. Și într'adevăr, primul și cel mai măhnitor neajuns este pentru prima noastră scenă lipsa de piese originale séu de localisări nimerite. Nu sânt? Să facem să fie! Principalul e să rupem sórta fatală care s'a aruncat asupra Teatrului și care consistă în a nu mai primí piesă originală, de frică să nu pățim cu ele unul din acele fours fenomenale de care ție milă de mari ce sânt. Dar e mai de preferit un four, un fiasco complet cu o piesă originală, decât cu o reu alésă traducțiune. Ș-apoi, nu va fi un făcut care să dureze cât vecinicia. Doue-trei din aceste fenomenale fiascuri anul acesta vor scóte póte pentru anul viitor o piesă bună. Albin Valabrègue, Pierre Decourcelles, Chabrilat, Delpi și câți alții dramaturgi și vodeviliști francesi, nu unul, ci multe fiascuri au făcut până să dea bine în ham și să devină experimențați autori dramatici și comici! Intr'aceea aflăm, că 'n Teatrul Național a început să dea reprezentațiuni o trupă francesă de operete. La reprezentațiunea primă a fost puțină lume și puține aplause.

Teatru românesc în Caransebeș. Reprezentațiunea teatrală dată de inteligența română din Caransebeș la 6/18 decembrie a avut un succes foarte frumos. S'a jucat piesele anunțate și de noi, anume »Șalul negru« comedie de V. Alecsandri și »Unde-i mirele, nu-i mire« comedie de C. D. Rosetti. Dar acești autori se vor miră améndoi de titlul pieselor anunțate sub numele lor, căci nici unul n'a scris piesă astfel intitulată, ci numai comitetul ș-a permis a schimbă titlurile; astfel »Șalul negru« în original este »Remășagul,« ér »Unde-i mirele, nu-i mire« a fost numită de autor »Uite popa, nu e popă.« În piesa primă au jucat dna M. Biju, dșórele Areti Ionaș, Maerint și dnii Nicu Polinescu, G. Barsean și N. Velcu; în a doua dșórele Silvia Stoicevici, Miculescu și dnii Elta Biju și Popescu. Succesul imbucurător e meritul familiei Velovan și al dómnei M. B. Biju.

Teatrele unguerești o duc reu, cu tot ajutorul ce primesc dela stat și dela orașe, cele mai multe incheie bilanțul cu deficit. Comisiunea financiară a dietei a votat pentru »teatrul național« din Budapesta o subvențiune de 91,000 fl., ér pentru opera de acolo 210,000 fl. Se crede că sumele aceste nu vor ajunge, indentantul teatrelor contele Keglevich ș-a și dat dimisiunea care a fost primită, acuma guvernul a început negociațiuni, pentru ca să dea opera în chirie.

Revistă teatrală esternă. *Coquelin in Constantinopol* a jucat de patru ori, cu tóte că numai doue seri a anunțat; după incheierea acelora el a dat cu trupa sa o reprezentațiune în palatul sultanului. Din Constantinopol, Coquelin s'a dus cu trupa sa în Athena. — *Sarah Bernhardt*, care de câțiva ani debutéză în tótă lumea, éraš va deveni societară a Comediei francesce, de cumva va isbuti să nimicéscă obligamentul seu d'a jucă la 1889 în America. — *Adelina Patti* acuma cântă cu mare succes în Lisabonna. — *Pablo*

2 de Serasate, d'ora cel mai renumit artist de violină în totă lumea, în săptămânile trecute a dat concerte la Triest și în Veneția. — Anton Rubinstein a fost invitat să primască conducerea societății filarmonice din Londra, înse d'nsul a refuzat. — La Londra sunt acum 54 teatre și 500 de sale de concert și hale de cântare, în celelalte părți ale Angliei sunt 200 de teatre și 950 alte locuri de petrecere.

CE E NOU?

Știri personale. Mitropolitul Vancea și episcopii Pavel, Szabó și Mihali au fost primiți sâmbăta trecută în audiență de către pontificele Leon XIII. — Dl dr. Span, absolvent în teologie din archidieceasa Sibiiu, care de curând a făcut și doctoratul în filosofie în străinătate, a fost numit de comitetul Asociațiunii transilvane profesor la școala civilă de fete din Sibiiu. — Dl dr. G. Crăinicean, unul din cei mai renumiți oculiști români, care colaborează și la foia noastră, este numit medic oculist al comunei București; dsa este de origine din Ciclova, de lângă Oravița.

Oglinda lumii. Nu va fi război. Conflictul se va rezolvi întocmai după cum scriserăm în nr. penultim al foii noastre; Russia își va redobândi influința în Bulgaria și apoi va fi pace, căci pentru Bulgaria nici Austria, nici Germania nu se va bate. Țarul nu voește nici un război ofensiv, el se va mulțami cu alungarea principelui Coburg, fără a mai pretinde ca Austria să deșerteze Bosnia și Herțegovina. Principele Ferdinand înse nu vré să abdică, afară numai de o dorință formală manifestată în mod regulat de oțimea bulgară. Din St-Petersburg se anunță închiderea universității din Odessa, în urma turburărilor studenților; asemeni turburări s'au produs și la universitatea din Karkof; această universitate a fost și ea închisă din ordinul autorităților. — Din San-Remo se scrie că medicii au constatat, că reul încetează și starea moștenitorului de tron al Germaniei este mai bună; ei nu mai cred la răz.

Reuniuni învățătoresci. Despărțământul I al reuniunii învățătorilor români din districtul Brașov publică concurs la premiul de 10 fl. oferit de parocul Victor Popea din Satulung pentru elaborarea temei de cuprinsul: »Ce este învățătorul? Chiemarea cea înaltă a lui și stima ce i se cuvine din partea om'nei.» Terminul e 7/21 martie 1888; lucrările s'au trimise la presidentul Ioan Dorea în Satulung. — Despărțământul reuniunii învățătorilor gr. or. din protopresbiteratul Ciacovei în adunarea generală ținută în 12 nov. a. e. s'a constituit astfel: președinte Aureliu Drăgan, notar Petru Doboș, cassar Nicolae Mircea, bibliotecar Emilia Raț. Pentru discuțiunea materialului intitulat »Abcedariul« publicat de dl Ștefan Velovan, președinte al reuniunii și profesor diriginte la institutul pedagogic diicesan, s'au insinuat din indemn propriu: Aureliu Drăgan, Ioan Gruescu, Nicolae Mircea, dșorele Emilia Raț și Măria Bugarin, Petre Doboș și Simion Miloș. Cătră aceștia s'au ales de cătră adunare Matei Milencovici, Ștefan Alexa și Ioan Popovici.

Știri militare. Au fost numiți sublocotenenți în rezervă: la infanterie Eugen de Lemény, Nicolae Dima, Iuliu Anderca, Felician Păpară, Ludovic Clocean, Gustav Bibescu, Aurel Popescu; la cavalerie, Ioan cav. de Flondor; la artilerie Cornel Popescu. S'unt transferați: locotenenții Ion Sagaicean dela reg. 50, la reg. 33 de infanterie, Masimilian Loșan dela

divisiunea bateriei grele nr. 23, la regimentul 3 de artilerie de corp. Dl dr. Petru Teodorescu, medic asistent la spitalul nr. 1 din garnisóna Vienei, e numit medic superior în armată.

Institute de credit. Hațegana, însoțire de anticipațiune și de credit în Hațeg, va ține adunare generală la 21 ianuarie n. în casa dlui B. Popovici în Hațeg; directorul institutului e dl Mihail Bontescu. — Silvania, institutul de credit și de economii din Selagiu, a ținut la 14 decembrie în Șimleu adunare generală constituantă pentru modificarea statutelor, directorul executiv e dl Andrei Cosma. — Bistrița, un nou institut de credit și economii, care se 'nființază la Bistrița, în adunarea generală din 20 decembrie a votat statutele sale și s'a organizat conform aceloră.

Știri scurte. Ex-imp'rat'esa Eugenia a sosit la Brusela, ea călătorește sub numele contesa de Pierrefonde; a venit din Amsterdam și se va duce la Londra. — Clopotul mitropoliei din București s'a tornat în săptămâna trecută în fabrica lui Walter în Buda-pesta; în Ungaria încă nu s'a făcut asemenea clopot mare, dar și între toate clopotele din Europa, acesta ocupă un loc de frunte.

Neorolage. Vasile Abrudan, paroc gr. c. în Groși, comitatul Biharia, a încetat din viață la 21 decembrie, în etate de 58 ani. — Ioan R'eu, archivar la consistorul archidiececan gr. or. din Sibiiu, a repositat la 22 l. c. n. în etate de 36 ani. — Dimitrie Ionciovici, fost comerciant în Brașov, a încetat din viață acolo la 24 decembrie, în etate de 76 ani. Rep'usatul a lăsat, după cum aflăm din »Gazeta Tr.« pentru înființarea unui internat al școlilor centrale române gr. or. din Brașov și pentru scopuri școlare 30,000 franci cu capitalizarea intereselor în timp de 30 de ani, precum și hotelul »3 husari« din Tușnad în preț de 12,000 fl. în aceleași scopuri; 2) pentru biserica română din cetate, cimiter și parastas 3000 franci; 3) pentru serbările Junilor 2000 franci; 4) pentru reuniunile române din Brașov sume mai mici.

Călindarul săptămânei.

Țiua sept.	Călindarul vechiu	Călind nou
Dumineca	înaintea nașc. lui Ch. Ev. dela Matei c. 1, gl. 5, a inv. 8.	
Duminecă	20 Mart. Ignatie	1 Ian. 1888 a.n.
Luni	21 Mart. Iuliana	2 Abel
Marti	22 Mart. Anastasia	3 Daniil
Mercuri	23 10 Mart. din Crit	4 Isabela
Joi	24 Mart. Eugenia	5 Simeon
Vineri	25 (+) Nasc. Domnului	6 (+) Botez. Dlui
Sâmbăta	26 (+) Sob. Precuratei	7 Raimund

Apropiându-se sfârșitul anului rugăm pe abonații noștri să-și renouiește de timpuriu abonamentele; în aceia cari încă nu ni-au trimis prețul foii nici pentru trecut, binevoește a-l refui, plătind și pe viitor înainte, căci numai astfel s'ntem în stare a susține foia noastră.

Dacă toți abonații noștri ar plăti regulat înainte, am pute să dăm în fiecare săptămână câte doué côle cu 2—3 ilustrațiuni, căci numărul abonaților e 'ndes-tulitor, dar fiind că foarte mulți plătesc neregulat, s'ntem siliți a reduce cheltuețile la minimul posibil.

Spre a curmă dar în viitor această neregularitate, rugăm pe toți aceia cari vor să ne onoreze cu spriginul lor, să-și plătească abonamentele regulat înainte; în aceia cari nu pot séu nu au obiceiul d'a plăti la timpul seu, binevoiește a ne înștiința, ca să-și ștergem din registrul abonaților, căci asemene »abonați« numai ne incurcă socotelile.